● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ●

● HARMONIKARJI KUD VIDE PREGARC

Kakovost in odprtost

Harmonikarski orkester KUD Vide Pregarc pod vodstvom dirigenta Srečka Piškurja s svojimi kvalitetnimi nastopi še vedno dokazuje, da sodi v sam vrh tovrstnih ansamblov v domovini in tudi zunaj njenih meja.

Letno ima orkester okrog 20 nastopov in preko 80 vaj.

Nekaj pomembnejših nastopov v pretekli kulturni sezoni: letni koncert v KD Španski borci (december 82); celovečerni koncerti v Dobrni, Vojniku in Celju (marec 83), ki jih je organizirala Glasbena mladina Slovenije; sodelovanje na Puljskih srečanjih ter nastop v tekmovalnem delu in na zaključnem koncertu v Camaloju (Italija). Tam so harmonikarji v najvišji kategoriji dosegli prvo mesto.

Poleg tega so igrali na proslavah in drugih prireditvah po delovnih kolektivih, krajevnih skupnostih in šolah, lahko pa smo jih slišali tudi v treh radijskih oddajah Radia Ljubljane.

Harmonikarji skušajo vsako leto pripraviti nov koncertni program, kar pa je zaradi pomanjkanja originalne tovrstne literature včasih nehvaležna naloga.

Kadrovskih težav v pretekli kulturni sezoni ni bilo, saj je v orkestru igralo štirinajst stalnih izvajalcev in dva občasna honorarna sodelavca.

Za naslednjo kulturno sezono so si člani orkestra zastavili takle delovni načrt: utrjevali bodo lanski koncertni program ter naštudirali nekaj novih skladb (Mahr-Plesna rapsodija, BUI-Festivalska melodija, Bocosi-Divagazioni, Rossini-Viljem Tell, uvertura, Vidošič-Istrski plesi, Wittmer-Suita).

Sodelovali bodo z glasbeno šolo Moste, z Glasbeno mladino Slovenije, udeležili se bodo srečanja harmonikarskih orkestrov Slovenije in Puljskih srečanj. Igrali bodo na prireditvah in šolah ter na kulturni prireditvi zamejskih in moščanskih kulturnih skupin. Letni koncert bodo pripravili konec tega ali v začetku prihodnjega leta, radi pa bi se udeležili takšnega večjega tekmovanja v tujini — če bodo na voljo finančna sredstva.

Glede na dosedanje uspehe harmonikarjev bi bilo vsekakor prav, da jim družbena skupnost omogoči potrditev tudi na večjih in kvalitetnejših srečanjih ali tekmovanjih, saj je s tem poplačan njihov celotni trud, obenem pa dana spodbuda za njihovo nadaljnje delo in za še kako pomembno kulturno poslanstvo!

M. Š.

● PRVA KNJIGA NAŠEGA OBČANA ANDREJA BLATNIKA

Provokacija posameznikove vesti

Ime Andreja Blatnika bralcem našega glasila ni neznano, saj smo se pred približno dvema letoma že pogovarjali z njim, le da smo takrat govorili o njegovih dramskih prizadevanjih in uspehih. Pred kratkim pa je dvajsetletni študent primerjalne književnosti pri Mladinski knjigi v zbirki »Pota mladih« izdal svojo prvo knjigo, zbirko šestnajstih črtic z naslovom Šopki za Adama venijo. Kritiki so Blatnikov prvenec dobro ocenili. Ni naš namen razlagati vsebino knjige, bralec naj jo vzame v roke in si ustvari sodbo sam, smo pa mlademu avtorju ob tej priložnosti zastavili nekaj vprašanj.

Kaj vse vas spodbuja k pisanju? Nekoč ste dejali, da je pisanje vaš način življenja in ne konjiček, ki bi prišel v poštev le od časa do časa.

Mislim, da je pisanje literature, kako tudi življenje, tako odgovorno opravilo, da je treba za njim stati scela, brez popuščanja. Pisatelj, ki hoče biti, kot je bilo nekoč posrečeno rečeno, vest svojega časa, pa mora združevati

Andrej Blatnik

občutljivost navzven, da svet dovolj globoko zaznava, in trdnost navznoter, da ga te zaznave ne spodjejo. Tako je spodbuda lahko le ena: svet, tukaj in zdaj.

V vaših črticah se na zunaj skorajda nič ne dogaja. Spoznavamo notranji svet vaših junakov, ki je prepleten s tesnobnimi občutki. Razpoloženje nastopajočih oseb je pesimistično. Pa vendar so ljudje včasih tudi srečni. In še — na platnicah vaše knjige je zapisano: Biti človek pomeni nekaj drugega kot zgolj biti živ. Kaj to pomeni?

Ne bi mogel pritrditi, da se nič ne dogaja, pravzaprav se dogaja dosti več kot v večini sodobne proze, res pa je, da dogajanje ni popisovano deskriptivno, od zunaj, kakor nas je navadil pripovedni prijem realizma, temveč večinoma od znotraj, z neprikrito piščevo optiko. Tudi razpoloženje je pesimistično le toliko, kolikor je to dolg neštetim posameznim in tudi nekaterim skupnim usodam, ki so se iz realnosti preselile v knjigo in so takšne, kakršne pač so. Seveda pa je bil prvinski namen, ki je pisal to knjigo, prav soočanje bralca z (ne)uspehom človeške etike, takorekoč provokacije posameznikove vesti. Zato so nekatere stvari tudi bolj poudarjene — zdi se namreč, da današnja umetnost nima druge izbire, kot da človeka brezobzirno šokira, če sploh hoče pritegniti njegovo pozornost. Posameznikov interes se namreč od etičnih problemov odmika kdovekam, reakcije na svet, ki nas obkroža, so otopele ali pa jih sploh več ni. Tako lahko pride do položaja, ki bi moral biti za najširšo družbo karseda svarilen, ne pa da ji celo ustreza, da nas namreč, kot pravi Ljubiša Ristić, obkrožajo starci pri petindvajsetih letih. In knjiga, s spremno besedo vred, je bila pisana kot izziv taki amorfnosti in intertnosti. Pojem sreče se namreč zdi neločljivo povezan z aktivnostjo in vitalno energijo. Ni ga mogoče podeljevati tako, kot je podeljen v zaključku naslovne novele: »Srečen človek si«. Nasploh je dandanes mogoče opaziti, da je aktualna le tista umetnost, ki se sprašuje o temeljnih določilih človeške eksistence, o ljubezni in smrti, če navedem dve skrajnosti. Da mora umetnik brezhibno obvladati sposobnost oblikovanja svojega sporočila, je samoumevno; odločilno pa je, **kaj** sporoča. Ni umetnosti brez angažiranja, seveda ne v banalnem dnevnopolitičnem smislu, temveč v smislu vračanja k humanizmu, k človeškemu.

Kje vse ste doslej že objavljali?

Ker je v Sloveniji prostora za literaturo zelo malo, mi ni preostalo drugega, kot da sem sodeloval z vsemi literarnimi revijami. Najvažnejše so bile objave v Sodobnosti, Problemih in v Novi reviji, do katere je še posebej težko priti in zato sem nanjo tudi najbolj ponosen. Nedvomno je predvsem moje sodelovanje v revijah povzročilo, da sem tako hitro dobil ponudbo za izdajo knjige; sem bil pač že preizkušen.

In kakšni so vaši literarni načrti za prihodnost?

Kakšnih posebnih načrtov ni, niti literarnih. Pričakujem izid prevodov posameznih novel v srbohrvaščino in nemščino, sočasno pa nastaja z delovnim naslovom Plamenice in solze dramsko besedilo, ki se bo na simboličen način spoprijelo s preobrazbo evropskega duha, kakršno lahko opažamo po letu 1968. To besedilo me prevzema z intenzivnostjo, ki mi je bila doslej neznana, in mi ne dovoljuje odmikov k drugim tematikam, ki jih res ni malo. Z njimi bi tudi rad izplačal dolg gledališki skupini Odprti krog, s katero delim naporno, pa izjemno spodbudno ustvarjalno skušnjo.

DARJA JUVAN

● OB ODPRTJU PRVE LIKOVNE RAZSTAVE V NOVI SEZONI V JELOVŠKOVEM LIKOVNEM SALONU

Širše odpreti vrata

Kulturni dom ŠPANSKI BORCI

Tisti četrtek je bila odprta razstava Konrada Peternelja-Slovenca. Uvodne besede je spregovoril predsednik OK SZDL naše občine Aleš Kardelj. Najprej je predstavil razstavljavca, nato pa nadaljeval:

»Naš kulturni dom Španski borci je prve korake svoje afirmacije že postoril. Seveda pa so pred njim še številne ideje in naloge z vseh področjih kulturnega ustvarjanja in poustvarjanja. Tudi sam Jelovškov likovni salon je vsebinsko in programsko že vraščen v ta naš kulturni hram. A prav bi bilo, da bi se vrata tega salona še bolj odpirala tudi navzven, likovnikom zunaj občinskih meja, in da pride do tesnejših povezav z drugimi saloni in galerijami v Ljubljani. Prav tako menim, da je čas, ko bi morali v okviru organiziranih likovnih ustvarjalcev naše občine, v okviru zveze kulturnih organizacij in programskega vodstva tega doma skupaj in najširše povezano s celotno družbenopolitično skupnostjo in združenim delom pri nas likovni umetnosti posvečati več pozornosti, ji dati možnost, da se še razvije.

Seveda je to povezano tudi s finančnimi sredstvi. Menim pa, da bi bili z veliko dobre volje, pripravljenosti in truda amaterskih in poklicnih kulturnih delavcev kos taki nalogi. Celovita podoba, ki jo nudi naša občina — od tipično mestnih sosesk do povsem hribovitih, vaških in krajinskih območij, ob naglo se razvijajoči in hitro se spreminjajoči podobi celih predelov — bi pravzaprav lahko nastajala pred marsikaterega motiva do trajne in celovite likovne upodobitve. Tako pa nam pravzaprav že izginjajo stare proletarske Moste in Zelena jama, pa Kodeljevo, Vevče, Kašelj, Zalog, Papirnica, Saturnus in tako naprej, saj res hitro spreminjajo svoje značilnosti. Že prihodnje leto bi veljalo začeti s pogumnejšimi organizacijskimi in vsebinskimi koraki v tej smeri.«

Da! Likovna dejavnost se je v naši občini že tako vrasla v nas, da jo čutimo — kakor tradicionalne pevske zbore in gledališke igre — za svojo. Skoraj 20-letno organizirano likovno delovanje je porodilo prve večje sadove.

Naslednji sadovi se ponujajo kar sami. Med likovniki v smeri razmišljanj predsednika OK SZDL Aleša Kardelja, med vsemi nami občani pa kot vedno bolj izostren odnos do lepega, izostren odnos za likovno dognanost vsega tistega, kar nas obdaja in kar živimo; to je življenje sámo v sto in sto odtenkih vsakdana.

Za prve večje sadove smo rabili skoraj 20 let. Jih bo za naslednje sadove treba več ali manj? Od nas vseh je odvisno, kakšen bo odgovor. A zamislimo se nad tem vprašanjem že danes.

AM

VESTI IZ KULTURE

● Tradicija aktiva se nadaljuje

Že sedmo leto zapored se srečujemo mladi dopisniki s šol naše občine in tako nadaljujemo tradicijo naših vrstnikov, ki so leta 1977 naš aktiv ustanovili. Tedaj so se mladi dopisniki, ki so danes že zaposleni ali nadaljujejo s študijem, domenili, da bodo sodelovali med seboj, si izmenjavali izkušnje pri nastajanju šolskih glasil, iskali nove oblike delovanja, negovali tradicije NOB, sodelovali pri Nsk in tudi drugod itd.

Prvič se v letošnjem šolskem letu nismo zbrali z vseh šol — prihodnjič nas bo pa že več!

Letos smo se torej zbrali 20. septembra na prvi seji 7. letnika delovanja našega aktiva in pod mentorstvom Milana Priteklja sprejeli obsežen program dela za tekoče šolsko leto, ki ga bomo, kot smo si obljubili, tudi uresničili. Prihodnji mesec boste v Nsk tudi že lahko brali naše sestavke npr. o pionirskem prazniku, na 2. letošnji seji pa se bomo pomenili o dogovorjeni temi: Stabilizacija in mi.

Naj še zapišem, da je bila za predsednico aktiva znova izvoljena podpisana, za namestnico pa Andreja Klemenčič, obe z OŠ Jožeta Moškriča.

KARMEN OGULIN,
predsednica aktiva

● Fotografiramo

Lani sem pričel hoditi v fotokrožek, ki je v kletnih prostorih vevškega kulturnega doma. Vodi ga tovariš Marjan. Pregledujemo pošto, ki jo dobimo, gledamo prospekte, fotografije in diapozitive. Razvijamo filme in kopiramo slike. Pri delu rabimo povečevalnik, fotopapir, razvijalec, fiksir in čisto vodo. Slike posušimo v posebni pečici.

Fotografiranje me zelo veseli. Rad bi bil dober fotograf.

PETER PUCELJ, 4.c
OŠ Edvarda Kardelja

● Folklora

Rada imam narodne plese, zato sem se vpisala k folklori. Znamo že belokranjske in prekmurske plese, zdaj pa se učimo še gorenjske. Pri plesih smo zelo aktivni, zato me naslednji dan vse boli. Ker pa redno vadim, sem po vsaki vaji bolj utrjena.

MAJDA ŠKRJANC, 5.e
OŠ Edvarda Kardelja

● Dramatski krožek

Na šoli imamo dramatski krožek, ki ga vodi tovarišica Jožica Jančar. Kadar pripravljamo kakšno igrico, imamo vaje vsak dan. Pred nastopom pa imamo še glavno vajo. Nastopal sem že velikokrat. Tudi v igricah sem že igral. Najraje imam takšne igrice in vloge, katerim se ljudje nasmejejo.

Pri dramatskem krožku bom ostal še naprej, ker vse, kar igram, delam z velikim veseljem.

TADEJ MAHKOVIC, 5.d
OŠ Edvarda Kardelja

● Veljko Toman razstavljal v Kolinski

V sklopu praznovanj 75-letnice HP Kolinska je v upravnih prostorih te delovne organizacije na Šmartinski c. 30 razstavljal akademski slikar Veljko Toman iz Splita, ki že mnogo let živi in dela v Ljubljani. Doslej je imel 23 samostojnih razstav, sodeloval pa je na številnih skupinskih razstavah doma in v tujini. Udeležil se je mnogih slikarskih kolonij, redno se udeležuje likovnih prireditev Ex tempore.

Za svoje delo je prejel študentsko Prešernovo nagrado, na prireditvah Ex tempore pa ok. 15 različnih nagrad in priznanj.

● Pridite nas poslušat!

Naš pevski zbor zveze društev upokojencev občine Ljubljana Moste-Polje se bo znova predstavil občinstvu na celovečernem koncertu v soboto 15. oktobra ob 18. uri v KD Španski borci.

To bo naš 74. javni nastop v triinpolletnem delovanju. V tem času se je zbor predstavil tako v vseh ljubljanskih občinah kot zunaj njih — na Primorskem, Gorenjskem in Dolenjskem. Zapel bo splet borbenih, umetnih in ljudskih pesmi in tako prispeval tudi delež k uspešnosti 6. tedna upokojencev naše občine.

**Predsednik MPZ
zveze društev upokojencev
Ljubljana Moste-Polje
CIRIL TRAVEN**

● Prireditve v KD Španski borci

JELOVŠKOV LIKOVNI SALON

— 11. oktobra ob 18. uri bo odprta razstava akademskega kiparja Aladarja Zahariaša in akademskega slikarja Jožeta Trpina. Razstava bo odprta od 11. do 25. oktobra vsak dan od 16. do 19. ure in ob sobotah od 10. do 12. ure.

VELIKA DVORANA

— 11. oktobra bo ob 17. uri PRIZMA OPTIMIZMA.

— 12. oktobra se bo ob 20. uri predstavila folklorna skupina RKUD Udarnik iz Solina. Predstavili nam bodo plese in pesmi Dalmacije.

15. oktobra ob 18. uri bo letni koncert mešanega pevskega zbora Zveze društev upokojencev občine Ljubljana Moste-Polje. VSTOP PROST!

— 27. oktobra bo ob 20. uri letni koncert folklorne skupine AFS France Marolt iz Ljubljane.

Prodaja vstopnic za vse predstave je en dan pred vsako prireditvijo od 16. do 19. ure in na dan prireditve od 16. ure dalje pri blagajni kulturnega doma Španski borci, Zaloška 61.

● Nastop folklorne skupine Tine Rožanc

Po letu dni se nam je zopet predstavila ljubljanska folklorna skupina Tine Rožanc, ki deluje že od leta 1949 v okviru kulturno-umetniškega društva Tine Rožanc. Letos se je skupina vrnila z dveh zelo uspešnih turnej po Italiji in Švici, kjer je doživela številne odlične kritike in priznanja. V vseh letih delovanja je skupina prepotovala že vso Evropo in del Azije.

V petek 30. septembra se nam je predstavila s standardnim programom, v katerega je vključila plese in pesmi naših narodov. Letos se je skupina precej pomladina, tako da smo imeli priliko opazovati pomlajeno in osveženo predstavitev plesov in pesmi.

V prvem delu smo videli plese in pesmi iz slovenskega področja. Program so pričeli z belokranjskimi plesi in pesmimi, katerim so sledili živahni gorenjski plesi. Z Gorenjske smo se preselili na Notranjsko. Za kratek premor med plesi je poskrbel tamburaški orkester, ki je v zadnjem letu vidno napredoval. Prvi del programa pa so zaključili plesi iz Prekmurja, kar je bila tudi najboljša točka tega dela večera.

Po kratkem premoru so drugi del programa pričeli s starimi splitskimi plesi, katerim so sledili živahni plesi iz Šumadije. Le-tem je sledilo Šopsko oro, katerega so plesalci (pet fantov) izvedli odlično in zelo enotno.

Tehnika je bila v tem plesu do konca izpiljena in dodelana. Sledila je solo točka narodnega orkestra, ki je bil kakor vedno na najvišji ravni in kateremu se pozna visoka profesionalnost. Večer je folklorna skupina Tine Rožanc zaključila s temperamentnimi plesi iz okolice Vranja, ki so najbolj navdušili navzoče občinstvo in so jih morali ponavljati.

Skupina nam je pripravila resnično prijeten večer in upamo, da bo v našem domu še več takih.

O. P.